

Projev děkana Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně při příležitosti udělení titulu čestného doktora právních věd prof. JUDr. Vladimíru KLOKOČKOVI, DrSc., dne 18. 10. 1993

Vědecká rada Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně schválila na svém zasedání dne 23. března 1992 návrh na udělení čestné vědecké hodnosti doktora věd v oboru právo prof. JUDr. Vladimíru K l o k o č k o v i , DrSc.

Jmenovaný se narodil 23. 4. 1929 v Praze, kde získal středoškolské (1948) a vysokoškolské vzdělání. Studium na Právnické fakultě UK ukončil v roce 1952. Hned po absolvování fakulty začal pracovat na katedře státního práva jako asistent, později odborný asistent a po úspěšné habilitaci od roku 1966 jako docent. V roce 1960 získal hodnost kandidáta věd (CSc.) na základě úspěšné obhajoby kandidátské práce „Postavení francouzského parlamentu ve Čtvrté republice“. V letech 1961 – 1962 absolvoval dvousemestrální postgraduální studium na „Institut des Études Européens v Turinu“.

V roce 1969 obhájil doktorskou disertaci „Volby v pluralitních demokraciích“. Vědecká rada Právnické fakulty UK proto jednomyslně doporučila jmenovanému udělit vědeckou hodnost DrSc. Tato hodnost mu však byla udělena až v roce 1991, stejně jako i jmenování profesorem, které obdržel ve stejném roce, byť bylo jmenovací řízení zahájeno rovněž tak v roce 1969.

V témže roce se stal děkanem obnovené Právnické fakulty v Brně a vedoucím katedry teorie ústavy a ústavního práva téže fakulty. Již na počátku „normalizace“ je však zbaven všech akademických funkcí a posléze i donucen k odchodu z fakulty (1971). Pracoval v České státní pojišťovně v Praze a podílel se na řadě protestních akcí proti normalizačnímu režimu. Podepsal Chartu 77 a v důsledku tohoto podpisu byl vyloučen z ROH a dostal výpověď z pracovního poměru pro „politickou nespolehlivost“. Proto po sérii šikanů opouští 19. 11. 1977 se ženou a jednoletým synem území republiky. Žije v Rakousku a poté, co je přijat na místo docenta v Institutu

politických věd Technické univerzity v Mnichově k 1. 1. 1978, se stěhuje do Spolkové republiky Německo.

Profesor Vladimír Klokočka byl od poloviny šedesátých let činný v různých odborných komisích a grémiích, které se zabývaly reformami právního a politického systému. Podílel se na činnosti tzv. Mlynářova týmu, práci komisí zřízených k přípravě federalizace Československa v průběhu Pražského jara a jako poslanec České národní rady řídil práce na novém volebním zákonu a jednacím řádu ČNR.

Skutečnost, že se stal děkanem obnovené Právnické fakulty v Brně byla výrazem uznání jeho podílu na tomto obnovení. Vladimír Klokočka vypracoval novou koncepci právnického studia, kterou se snažil realizovat nejen jako akademický funkcionář, ale i jako pedagog. Bohužel mu bylo dopřáno působení v tomto směru jen krátce.

Jak již bylo uvedeno, v Praze se podílel na protestních akcích a ve své činnosti ve prospěch „československé“ věci pokračoval i v exilu. Na Ústavu politických věd Technické univerzity v Mnichově se zabýval odbornou a pedagogickou činností v oboru ústavních systémů a politické teorie zemí západní Evropy a USA a zemí tzv. „reálného socialismu“.

Během svého pobytu ve Vídni a v Mnichově vypracoval řadu kritických studií k analýze politického systému a situaci v Československu, mj. kritiku oficiální zprávy ke stavu občanských práv pro Ženevskou konferenci v roce 1979. Tyto studie byly publikovány v časopisech a v denním tisku SRN.

Vladimír Klokočka je autorem sedmi knižních publikací, z nichž některé vyšly v zahraničí, desítek vědeckých článků, studií a populárně vědeckých prací.

Jmenovaný je uznávaným politologem a představitelem ústavního práva ČR i v zahraničí. Kromě výuky v Mnichově přednášel i na dalších vysokých školách v SRN (Akademie für politische Bildung v Tutzingu, universita v Augsburgu).

Během své akademické dráhy se účastnil konferencí a přednášel dále v Bejrútu (1961), Římě (1962), Bruselu (1962), Mohuči (1966), Luxemburku (1983) atd.

Bezprostředně po listopadu 1989 se zapojnje do prací na přípravě volebního zákona a na reformě politických a ústavních institucí v ČSFR. Jak je známo, podílel se mj. na přípravě volebního zákona předloženého Federálnímu shromáždění prezidentem ČSFR a také na přípravě Ústavy České republiky. Od 15. července 1993 je soudcem Ústavního soudu České republiky.

Své pedagogické působení obnovil v Brně i v Praze na počátku roku 1990. Na naší fakultě přednášel a přednáší v rámci obligatorní výuky Politologie, Státovědy a Ústavního práva ČR. Vedle toho se účastní výuky i tzv. předmětů povinně volitelných – Hlavní směry soudobého politického myšlení a Teorie a praxe právního státu.

Chtěl bych ještě opětovně zdůraznit jeho zaujatost pro otázky lidských práv, právního a ústavního státu a pluralitní demokracie.

Byla to nejen jeho aktivita v roce 1968, resp. jeho účast na akcích proti normalizaci, která vyvrcholila podpisem Charty 77, ale již jeho výrazná vystoupení proti tehdejšímu režimu v roce 1967.

Především tzv. strahovské události na podzim 1967, v nichž se Vladimír Klokočka prezentoval jako nesmlouvavý kritik tehdejší státní moci, zejména ministerstva vnitra, což mu samozřejmě reprezentace tohoto režimu nikdy nezapomněly.

Stejnou kontinuitu mělo i jeho úsilí o prosazování myšlenek právního a ústavního státu. Zmiňuji se o tom i proto, že jeho přístupy dokumentují skutečnost, že Pražské jaro nebylo pouhým bojem o moc. Jeho práce a přednášky z tohoto období, resp. z počátku sedmdesátých let na této fakultě ukazují, že Vladimír Klokočka anticipoval budoucí vývoj. Jeho postuláty se nyní realizují v našem dnešním úsilí o vybudování právního státu v ČR.

Vladimír Klokočka své požadavky na právní a ústavní stát nezměnil. Hluboce se však změnila naše společenská skutečnost.

V této souvislosti bych chtěl uvést ještě jeden výrazný rys teoretického a pedagogického úsilí V. Klokočky. Tím je jeho evropanství ve smyslu inspirování se evropskou demokratickou politickou a právní kulturou. Proto jsou jeho přístupy stále aktuální, proto můžeme mluvit o kontinuitě. Ostatně to dokazuje i rozhovor, který se uskutečnil 15. července 1993, tedy záhy poté, co byl jmenován soudcem Ústavního soudu. Mj. prohlásil, že jako soudce Ústavního soudu nehodlá „sloužit“ ani vládní koalici, ani opozici, protože smysl své činnosti vidí ve službě ústavnosti.

Podtrhuji to proto, že řada potencionálních soudců Ústavního soudu a někteří soudci Ústavního soudu ČR i po svém jmenování dávali ve sdělovacích prostředcích zřetelně najevo jaký mají vztah k případným kauzám Ústavního soudu, což by je samozřejmě v každé demokratické právní kultuře z projednávání těchto otázek vyloučilo.

Na závěr bych chtěl říci, a to není třeba dodávat pro ty, kdož Vladimíra Klokočku osobně znají, že jmenovaný je skromný a velmi pracovitý člověk, jehož v loňském roce náš kolega, prof. dr. František Šamalík, DrSc. charakterizoval jako člověka sametového. Vzhledem k tomu, že ne pro všechny je samet přijatelný, řekl bych, že Vladimír Klokočka je člověk noblesní.

Osobnost jmenovaného, jeho pedagogická i vědecká aktivita, stejně jako i jeho morální postoje vyjadřované výrazně v uplynulých letech odůvodňují návrh na udělení dr.h.c. v oboru právo Masarykovy univerzity.

Udělení čestného doktorátu nepochybně přispěje k další spolupráci prof. Klokočky s Právnickou fakultou MU a celou naší universitou.